

Wijziging van de Invaliditeitswet, de Ziektewet, de Zee-ongevallenwet 1919 en de wet van 21 December 1950, Stb. K 590, tot uitbreiding van de toepassing van het Ziekenfondsenbesluit

(Verhoging loongrenzen)

Wijziging van de Noodwet Ouderdomsvoorziening

(Verhoging van uitkeringsbedragen en herziening van aftrekregeling)

Tijdelijke verhoging van renten ingevolge de Invaliditeitswet en van de op die renten verleende toeslagen

Tijdelijke verhoging van ongevalsuitkeringen

Wijziging van de Kinderbijslagwet

(Verhoging kinderbijslagen)

Wijziging van de Kinderbijslagwet voor invaliditeits-, ouderdoms- en wezenrentetrekkingen

(Verhoging kinderbijslagen)

Wijziging van de Noodwet Kinderbijslag Kleine Zelfstandigen

(Verhoging kinderbijslagen en inkomensgrenzen)

Wijziging van de Kinderbijslagwet

(Opheffing nadelen invoering vier peildata)

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET VERSLAG
(Ingezonden bij brief van 10 December 1953)

No. 20

Het stemt de ondergetekenden tot voldoening, dat de vaste Commissie voor Sociale Zaken en Volksgezondheid er haar erkentelijkheid over uitspreekt, dat de eerste ondergetekende reeds zo spoedig na het uitbrengen van het advies van de Stichting van den Arbeid, nl. bij de algemene beschouwingen over de Rijksbegroting voor het dienstjaar 1954, heeft kunnen mededelen, dat het Kabinet zich in grote lijnen met de zienswijze van de stichting heeft kunnen verenigen en dat daarna ook binnen zeer korte tijd de onderhavige wetsontwerpen zijn ingediend.

Onder herinnering aan het desbetreffende rapport van de Sociaal-Economische Raad zouden enige leden gaarne vernemen of de Regering niet alsnog wegen zou kunnen vinden om de z.g. achtergebleven groepen op enigerlei wijze tegemoet te komen, nu ook voor degenen, die onder de sociale verzekeringswetten vallen, verbeteringen getroffen worden.

Omtrent het onderhavige probleem is bij de algemene be-raadslagingen in de Tweede Kamer over de Rijksbegroting voor het dienstjaar 1954 uitvoerig van gedachten gewisseld. Door de voorgestelde verhoging van de inkomensgrenzen van de Noodwet Ouderdomsvoorziening zal reeds een min of meer belangrijk deel van deze „achtergebleven groepen” worden geholpen, nl. voor zover het gaat om personen van 65 jaar of ouder, terwijl door de voorgestelde verhoging van de inkomensgrens voor de Noodwet Kinderbijslag Kleine Zelfstandigen, een ander, zij het waarschijnlijk veel kleiner, deel tegemoet gekomen wordt. Het restant van deze groepen bestaat enerzijds derhalve uit personen, die de leeftijd van 65 jaar hebben bereikt, doch een inkomen genieten, dat boven de in de Noodwet Ouderdomsvoorziening gestelde normen, zoals deze thans gewijzigd zullen worden, ligt, en anderzijds uit personen, die genoemde leeftijd nog niet hebben bereikt. Voor de eerste categorie zien de ondergetekenden geen mogelijkheid om naast de Noodwet Ouderdomsvoorziening nog een nadere regeling te treffen, terwijl zij ook na nadere overweging een regeling voor de tweede categorie, waarbij ook weer met het inkomen rekening zou moeten worden gehouden, niet uitvoerbaar achten.

Ontwerp van wet no. 2

(Verhoging loongrenzen, Invaliditeitswet, Ziektewet, enz.)

Met betrekking tot de opmerking van enige leden, dat naar hun oordeel met ingang van 1 Januari 1954 de loongrenzen van de Invaliditeitswet tot f 6000 en de dagloongrenzen voor de Ongevallenwetten tot f 16 zouden dienen te worden verhoogd, moge de tweede ondergetekende verwijzen naar de Memorie van Toelichting op het wetsontwerp, waarin reeds duidelijk tot uitdrukking werd gebracht, dat de Regering het niet aangewezen acht om bij de verhoging van de loongrenzen en dagloongrenzen thans verder te gaan dan noodzakelijk is in verband met de 5 pct. loonsverhoging. Een verder optrekken van bedoelde grenzen en een gelijkmaken daarvan met die der Werkloosheidswet vormt, naar in de Memorie van Toelichting werd medegedeeld, een punt van overweging bij de voorbereiding van het tweede deel van de coördinatie van de sociale verzekeringswetten.

Ook ten aanzien van de opmerking van een der leden, die het onverantwoord achtte om de loongrens van de Werkloosheidswet onveranderd op f 6000 en de dagloongrens op f 16 te laten, moge verwezen worden naar de Memorie van Toelichting, waarin er op werd gewezen, dat een verhoging van deze grenzen de nagestreefde coördinatie zoal niet onmogelijk, dan toch wel uiterst moeilijk zou maken.

Het hier aan het woord zijnde lid wenste voorts in overweging te geven de loongrensbepaling volgens het draagkracht-principe te doen geschieden, zoals dit het geval is bij de vaststelling van het bedrag der verschuldigde loonbelasting. Met de overige leden van de commissie kan de tweede ondergetekende dit verlangen niet onderschrijven. Voor de gronden van zijn afwijzend standpunt moge worden verwezen naar de Memorie van Antwoord op het ontwerp van wet tot Wijziging der Invaliditeitswet, der Ziektewet en der wet van 21 December 1950 (Gedrukte Stukken, Tweede Kamer der Staten-Generaal, Zitting 1952—1953, no. 2908).

Van verschillende kanten herinnerde men er aan, dat zich meermalen het geval voordoet, dat beide echtgenoten rente krachtens de Invaliditeitswet ontvangen en dan dubbele premie krachtens het Ziektenfondsbesluit moeten betalen. De hier aan het woord zijnde leden achtten dit ongewenst en zij zouden het op prijs stellen, als de Regering hier een meer logische regeling, waarbij slechts éénmaal premie voldaan behoeft te worden, zou bevorderen.

Hieromtrent moge worden opgemerkt, dat, wanneer in een gezin beide echtgenoten een rente genieten krachtens de Invaliditeitswet van ten minste f 125 's jaars, zij beiden als rechtstreeks verzekerden worden aangemerkt en van deze beide inkomstenbronnen gelijkelijk de ziekenfondspremie ad f 1,50 per maand wordt ingehouden. Het uitgangspunt van de premieheffing bij de ziekenfondsverzekering is namelijk, dat iedere rechtstreeks verzekerde premie betaalt van het inkomen, op grond waarvan de betrokkene verplicht verzekerd is. Dit zelfde beginsel geldt b.v., als beide echtgenoten inkomsten uit arbeid genieten. Hierop is alleen een uitzondering gerechtvaardigd, indien de hoogte van een uitkering wordt beïnvloed door de hoogte van andere gezinsinkomsten, zoals bij de Noodwet Ouderdomsvoorziening het geval is. Een verbetering van de bestaande bepalingen op dit laatste punt zal binnenkort aan de Staten-Generaal worden voorgelegd. Voor het geval twee renten krachtens de Invaliditeitswet in één gezin worden toegekend, zal echter geen verandering voorgesteld kunnen worden, omdat bij de vaststelling van de hoogte van een invaliditeitsrente geen rekening wordt gehouden met andere gezinsinkomsten.

Ontwerp van wet no. 4

(Verhoging uitkeringsbedragen, enz. Noodwet Ouderdomsvoorziening)

Verschillende leden zouden de aandacht van de eerste ondergetekende willen vestigen op de bezwaren, verbonden aan het thans geldende systeem van berekening bij de vaststelling van de waarde van uit onroerend goed bestaand vermogen. Zij lichtten deze bezwaren toe aan een voorbeeld uit de praktijk en verzochten in overweging te nemen de richtlijnen thans in diër voege te wijzigen, dat bij de vaststelling van de huurwaarde slechts met dat deel van de huurverhogingen van 1951 en 1954 rekening wordt gehouden, hetwelk geacht mag worden de eigenaar ten goede te komen, en niet met het deel, dat nodig wordt geacht als compensatie voor de gestegen kosten van onderhoud.

De eerste ondergetekende is gaarne bereid om dit vraagstuk nader te bezien en te trachten tot een zo billijk mogelijke oplossing te komen.

Naar de mening van de hier aan het woord zijnde leden zouden voorts de personen, die een ouderdomsuitkering krachtens de Ouderdomswet 1919 ontvangen en die bij de inwerking-treding van deze wet op 3 December 1919 de leeftijd van 35 jaar wel, doch die van 65 jaar nog niet hadden bereikt, ook voor een verhoging van deze rente in aanmerking dienen te komen. De ondergetekenden kunnen deze mening niet delen. Het gaat hier toch om personen van 65 jaar of ouder, die een

uitkering krachtens de Noodwet Ouderdomsvoorziening kunnen ontvangen, indien zij daarvoor, wat hun inkomen betreft, in aanmerking komen. De ondergetekenden zien geen reden om voor degenen, wier inkomen boven de gestelde inkomsgrenzen uitgaat, een afzonderlijke regeling te treffen.

Aangezien de Wet buitengewoon pensioen zeelieden-oorlogsslachtoffers, *Stb.* H 420, onder de competentie van de Minister van Verkeer en Waterstaat valt en de Wet buitengewoon pensioen 1940—1945, *Stb.* H 313, onder die van de Minister van Maatschappelijk Werk, mogen de ondergetekenden de hier aan het woord zijnde leden, die een verhoging van de pensioenen op grond van de genoemde wetten voorstaan, naar de voornoemde ambtgenoten verwijzen.

Naar aanleiding van de opmerkingen van één der leden, die van oordeel was, dat de voorgestelde verhogingen te gering zijn, wordt de aandacht gevestigd op blz. 2 van de Memorie van Toelichting. Daar werd uiteengezet, dat ten aanzien van de consumptiebeperking voor ouden van dagen een gelijk percentage is aangehouden als voor het gemiddelde arbeidersgezin was berekend. Hoewel aangenomen mag worden, dat de posten suiker en brandstoffen relatief in het budget der ouden van dagen een grotere plaats innemen, heeft de Regering niettemin gemeend de verlichting uit hoofde van de verlaging van de suikeraccijns en de afschaffing van de omzetbelasting op schoei-sel en huisbrand te moeten beperken tot hetzelfde percentage als voor het gemiddelde arbeidersgezin in aanmerking werd genomen. Deze gelijkstelling is echter niet doorgevoerd ten aanzien van de verlaging van de personele belasting. Zowel uit het een als uit het ander moge de bijzondere aandacht blijken, welke is besteed aan de situatie van de ouden van dagen. In tegenstelling tot de opvattingen van het bovengenoemde lid zijn de ondergetekenden van mening, dat de betekenis van de verlaging van de verbruiksbelastingen voor ouden van dagen in het algemeen allermint is overschat. Weliswaar zullen de ouden van dagen, die krachtens de Armenwet aanvullende ondersteuning ontvangen en uit dien hoofde brandstoffen en kleding toegewezen krijgen, in mindere mate profiteren van de verlaging van de verbruiksbelastingen, maar verondersteld mag worden, dat het door hen bestede huurbedrag in vele gevallen toch waarschijnlijk eerder beneden dan boven het voor de berekening der compensatie gebruikte gemiddelde huurbedrag zal liggen. Uit dien hoofde zal het voor de huurverhoging berekende compensatiebedrag in een aantal der gevallen wel enig overschot bieden.

De in de Memorie van Toelichting genoemde afgeronde bedragen voor de huurverhoging van f 48 voor gehuwden en f 40 voor ongehuwden hebben slechts betrekking op de 1ste gemeenteklasse. Dat de werkelijk nodige verhoging uit hoofde van de huurverhoging in het bijzonder voor de ongehuwden beter benaderd wordt met f 45, terwijl de huurverhoging voor deze categorie nog geen f 40 bedraagt, kunnen de ondergetekenden op grond van deze cijfers onmogelijk inzien.

In de 2de gemeenteklasse maakt de huurverhoging voor de ongehuwden een groter bedrag uit, maar hier staat een voordeel uit hoofde van de verlaging van de personele belasting tegenover.

Wetsontwerp no. 6

(Tijdelijke verhoging invaliditeitsrenten, enz.)

Het vraagstuk van het al dan niet in mindering brengen van de rentetoeslagen op de pensioenen uit pensioenfondsen, waarop door enige leden werd gewezen, heeft reeds de aandacht. Nagegaan wordt of er aanleiding bestaat en of het mogelijk is, hier te komen tot een wijziging van de desbetreffende bepalingen.

Met de algemene opvatting van de commissie, dat de bepaling, dat de toeslagen niet meer worden toegekend na het bereiken van de leeftijd van 65 jaar, zou dienen te vervallen, kunnen de ondergetekenden zich niet verenigen. Evenals dit door hun ambtsvoorgangers bij vroegere loonronden en de daarmee gepaard gaande verhoging van invaliditeitsrenten e.d. is geschied, nemen ook zij thans het standpunt in, hetgeen ook reeds uit het hiervoorgaande is gebleken, dat voor de groep van per-

sonen van 65 jaar en ouder reeds een algemene voorziening geldt, nl. die van de Noodwet Ouderdomsvoorziening. De ouderdomsrenten ingevolge de Invaliditeitswet zijn betrekkelijk laag. Een 65-jarige, die een zodanige rente geniet, doch wiens eigen jaarlijks inkomen niettemin de inkomensgrens van de Noodwet Ouderdomsvoorziening overschrijdt, moet derhalve uit anderen hoofde inkomsten hebben, welke een veelvoud van het bedrag van zijn ouderdomsrente bedragen en b.v. voortvloeien uit arbeid, uit pensioen, uit besparingen, uit lijfrente e.d. Bij sommigen zullen deze eigen inkomsten bij de nieuwe loonronde mede omhooggaan; bij anderen zal dit niet of slechts ten dele het geval zijn. Er zijn hier velerlei mogelijkheden denkbaar en het is praktisch onuitvoerbaar, onderscheid te maken in deze zin, dat de rente van bepaalde personen boven de 64 jaar niet en die van anderen wel wordt verhoogd. De ondergetekenden vinden dan ook geen aanleiding om de toeslagen, welke op de renten krachtens de Invaliditeitswet worden verstrekt, ook na het bereiken van de 65-jarige leeftijd te verlenen.

De door de Regering voorgestelde verhogingen zijn in overeenstemming met het advies van de Stichting van den Arbeid. De ondergetekenden achten niet voldoende termen aanwezig om in dezen van dat advies af te wijken, zoals door een der leden werd gevraagd.

Wetsontwerp no. 8

(Tijdelijke verhoging van ongevalsuitkeringen)

Aan de suggestie van een der leden om het voorstel zodanig te wijzigen, dat de in het verslag genoemde, aanmerkelijk hogere, bijlagen zouden worden gegeven, omdat de loonronden van 1 Januari 1950 en 8 September 1950 nimmer in een bijslag op de ongevalsuitkeringen werden uitgedrukt, kunnen de ondergetekenden geen gevolg geven. Zij menen niet verder te moeten gaan dan het door hen, in overeenstemming met het advies van de Stichting van den Arbeid gedane voorstel.

Het hier aan het woord zijnde lid achtte het voorts onredelijk, dat degenen, die een rente ontvangen, berekend naar een arbeidsongeschiktheid van minder dan 25 procent, de bijlagen niet ontvangen.

De ondergetekenden mogen dienaangaande opmerken, dat in de Memorie van Toelichting op het ontwerp van wet tot aanvulling der ongevalrenten de ambtsvoorgangers van de ondergetekenden tot uitdrukking brachten, dat de voorziening krachtens deze wet zich naar hun mening niet diende uit te strekken tot die rentetrekken, die een rente of uitkering genoten, berekend naar een verlies van een gering percentage arbeidsongeschiktheid. Zij deelden mede, dat een ongevalsgetroffene, die in zeer geringe mate arbeidsongeschikt is, veelal op zodanige wijze in zijn onderhoud kan voorzien, dat hij bij een geheel arbeidsgeschikte arbeider nagenoeg niet ten achter staat. Daarom dienden naar hun mening slechts de rentetrekken, die uitkering genieten, berekend naar een arbeidsongeschiktheid van meer dan 25 pct., voor een bijslag in aanmerking te komen. Er bestaat voor de ondergetekenden geen aanleiding ten deze een ander standpunt in te nemen.

Voor de beantwoording van de vraag, waarom in artikel 1, lid 3, het percentage der verhoging niet wordt genoemd en of dit niet eenvoudig op 5 kan worden gesteld, mogen de ondergetekenden er op wijzen, dat bij de berekening van de renten

krachtens de ongevalwetten in het algemeen het loon in aanmerking wordt genomen, dat is genoten in het aan het ongeval voorafgaande jaar. Voor een in het tijdvak 1 Januari 1954 tot 1 Januari 1955 plaats hebbend ongeval zal in meerdere of in mindere mate — afhankelijk van het tijdstip van het ongeval — rekening moeten worden gehouden met het vóór 1 Januari 1954 ontvangen loon, waarop de 5 pct.-verhoging dus niet is toegepast. Het ligt in de rede, door het verlenen van een bijslag, naar verhouding van de perioden, waarover de 5 pct.-loonsverhoging niet en wel is toegepast, de betrokken ongevalsgetroffenen tegemoet te komen.

De mening van een der leden, dat in artikel 3, lid 3, het facultatieve te zeer op de voorgrond staat en dat de woorden „naar zijn oordeel” hier zonder bezwaar zouden kunnen vervallen, kunnen de ondergetekenden niet tot de hunne maken. Het bepaalde in genoemd lid beoogt, de Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, overigens in het kader van de voor de ongevalrentetrekken geldende voorzieningen, enige armslag te geven om in bepaalde onbillijkheden te kunnen voorzien, waarbij de ondergetekenden het oog hebben op de in de Memorie van Toelichting genoemde gevallen, waaraan echter — zo nodig — nog uitbreiding zal kunnen worden gegeven.

Wetsontwerp no. 16

(Wijziging Kinderbijslagwet)

Gevraagd werd, of het niet noodzakelijk is ook in de Kinderbijslagwet voor invaliditeits-, ouderdoms- en wezenrentetrekken overeenkomstige wijzigingen, als in dit ontwerp worden voorgesteld, aan te brengen.

De ondergetekenden mogen hierop antwoorden, dat het recht op kinderbijslag krachtens vorengenoemde wet steeds gekoppeld is geweest aan het genieten van een rente ingevolge de Invaliditeitswet, de Ongevallenwet 1921, de Land- en Tuinbouwongevallenwet 1922 of de Zeeongevallenwet 1919. Het recht op deze bijslag ontstaat met ingang van de maand waarin de rente ingevolge de Invaliditeitswet of een der hiervóór genoemde ongevalwetten wordt toegekend. Het recht op deze bijslag neemt een einde, wanneer de rente eindigt. Met betrekking tot deze kinderbijslag is derhalve nimmer sprake, noch sprake geweest, van het doormaken van een zekere wachttijd, alvorens het recht op deze bijslag voor een kind een aanvang neemt. Deze regeling tot toekenning van kinderbijslag aan rentetrekken is bij de zogenaamde „Technische Herziening” van de Kinderbijslagwet niet gewijzigd. Aan een overeenkomstige wijziging, als in dit ontwerp wordt voorgesteld, van de Kinderbijslagwet voor invaliditeits-, ouderdoms- en wezenrentetrekken bestaat derhalve geen behoefte.

*De Minister van Sociale Zaken
en Volksgezondheid,*

J. G. SUURHOFF.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken,

A. A. VAN RHIJN.

De Minister van Financiën a. i.,

W. DREES.